

Tutorial rond ontwikkelingsfactoren

Een **tutorial** is een didactische werkvorm waarbij leerlingen / studenten onder begeleiding van een tutor (coach, gids) stilstaan bij een bepaalde casus. Het is een vorm van probleemgestuurd leren. Kenmerkend is de actieve participatie van elke student.

In mijn les krijgen 3 groepen van een twaalfstal studenten elk een verschillende **casus**.

In de tutorial werken we volgens een duidelijk **stappenplan**.

VOORAF THUIS

stap 1	Individueel lezen van de casus en verduidelijking van de (ongekende) termen en gegevens in de casus.
stap 2	Nadenken over de vragen bij de casus, inventariseren van de elementen en fenomenen die moeten verklaard worden. Zelf komen tot een algemene probleemdefinitie.
stap 3	Zelfstudie in handboeken, achtergrondinformatie, op het internet, ...

TUTORIAL ZELF

In de tutorial werken we a.d.h.v. onderstaande stappen. *Eigenlijk werken we hier volgens dezelfde stappen van het wetenschappelijk onderzoek, zoals beschreven in het handboek 'Psychologie' op p.46.*

Het is zeer belangrijk om alle stappen mooi gescheiden uit te voeren. Verspring niet van hot naar her. Spreek duidelijk uit wanneer een volgende stap begint en bespreek eerst de bedoeling van de stap alvorens van start te gaan.

stap 1	Overlopen van het stappenplan en de verschillende rollen, afspraken maken hoe men te werk zal gaan.	5 minuten
stap 2	Bespreken van de casus en verduidelijking van de belangrijkste termen en gegevens in de casus.	5 minuten
stap 3	Nadenken over de vragen bij de casus, inventariseren van de elementen en fenomenen die moeten verklaard worden. In groep komen tot een algemene probleemdefinitie.	10 minuten
stap 5	Analyse van het probleem. A) Brainstorm rond alle mogelijke hypothesen (verklaringen) m.b.t. de vastgestelde feiten (alles goed noteren !). B) Activering van ervaringen en kennis uit het verleden van alle deelnemers, teneinde de verschillende hypothesen te onderbouwen.	10 minuten 20 minuten
stap 6	Discussie over de verschillende hypothesen, plannen van leerdoelen (wat behandelen we wel, wat niet?). (leerdoel = wat wil men bijleren door het uitvoeren van deze tutorial?).	10 minuten
stap 7	Korte individuele bezinning door iedere deelnemer in stilte ! Men kan bv. iets lezen in de 2 handboeken, in achtergrondinformatie van mij of die men zelf meebracht. Deelnemers zoeken antwoorden op de algemene probleemdefinitie, denken na over de verschillende hypothesen.	20 minuten
stap 8	Samenbrengen van de verworven kennis en inzichten en deze toepassen op het probleem, ten einde te komen tot een coherente verklaring van het probleem, aanvaarding of weerlegging van de hypothesen.	10 minuten
stap 9	Evaluatie van het groepswerk. Zijn de leerdoelen bereikt ? (indien niet, hoe komt dit?) Heeft men een antwoord gevonden op de probleemdefinitie?	5 minuten
stap 10	Presentatie van de bevindingen aan de andere groepen.	10 minuten

ROLLEN

5 studenten krijgen een speciale rol :

- **Animator** : leidt de groep doorheen de 10 stappen, stimuleert consensus bij discussie, stimuleert participatie en interactie (geeft bijv. alle studenten beurtelings het woord), houdt het einddoel voor ogen, ...
- **Secretaris** : houdt schematisch de nieuwe elementen van de discussie bij (op het bord, op grote vellen papier, ...). Het is belangrijk dat hij de opinie van de groep opschrijft en niet zijn persoonlijke interpretatie.
- **Verslaggever** : houdt op papier de belangrijkste elementen van de discussies bij, maakt gebruik van de schema's van de secretaris, zorgt voor een samenvatting.
- **Woordvoerder 1 & 2** : presenteren op het einde van de samen de casus, de vragen en de bevindingen aan de andere groepen.

Jullie hebben **anderhalf uur werktijd**.

Iedere groep heeft **10 minuten presentatietijd**, telkens zijn er nog **10 minuten voor vragen uit het publiek**. (totale presentatietijd met vragen van de hele klas = 1 uur).

Deze les sluit aan bij volgende **doelstellingen** :

De studenten kunnen:

- De kenmerken van betrouwbaar wetenschappelijk onderzoek omschrijven.
- De ontwikkelingsfactoren uitleggen.
- De nativistische en empiristische filosofie koppelen aan hedendaagse standpunten rond ontwikkeling.
- Argumenten aanhalen voor de biologisch georiënteerde theorie en voor de milieutheorie.
- Het bestaan van zelfbepaling als derde ontwikkelingsfactor verantwoorden.

Casus Hans

“Hans was een verlegen en stil jongetje, dat het heerlijk vond om met zijn nichtje verkleedspelletjes te doen. In zijn verkleeddoos zat zijn lievelingsjurk, een lange blauwe jurk met kanten stroken. Als hij die aantrok voelde hij zich een prinses. Hans was zeven jaar. Hij hield niet van stoeien, zoals zijn broertje, en speelde eigenlijk liever helemaal niet met jongens. Hans had wel veel vriendinnetjes. Zijn ouders merkten dat zijn meisjesachtigheid, die zij eerst voor een voorbijgaande fase hadden gehouden, bij het ouder worden niet verdween. Toen hij op een keer aankondigde dat hij zijn piemel eraf wilde knippen, zijn zij naar de huisarts gestapt. Deze raadde hen aan zijn verkleeddoos en poppen weg te doen en hem met jongens te laten sporten. Dat deden zij. Zij maakten hem lid van een judo- en voetbalvereniging, maar een jaar later kwamen zij bij ons op het spreekuur. Zij waren bang dat de koers die zij hadden ingeslagen toch niet de juiste was. Hans was van een rustig, maar opgewekt ventje een teruggetrokken angstig jongetje geworden, dat riep dat hij dood wilde gaan om daarna als meisje opnieuw geboren te worden.”

Bron : “Geslachtoffers”, P.T. Cohen-Kettenis, <http://www.bezinningscentrum.nl/tg/geslachtoffers.htm>.

- 1) **Is er sprake van een probleem ?**
- 2) **Welke soorten genderdysforie zijn er allemaal ?**
- 3) **Waarom wil Hans een meisje zijn ?**
- 4) **Welke ontwikkelingsfactor is hier verantwoordelijk voor ?**
- 5) **Welk advies voor de toekomst geven jullie aan de ouders van Hans ?**

Casus Inge (22)

«Ik wilde vermageren en begon te experimenteren met diëten. Ik at maar na het eten had ik plots veel huiswerk. Dan sloop ik naar mijn kamer om over te geven. Niemand merkte er iets van. Ik werd een kei in het verzinnen van excuses. Pas toen ik echt veel minder begon te eten, vlogen de kilo's eraf. Na twee jaar at ik nog maar een half minimarsje per dag. Ik legde de grens steeds lager. Toen ik vijfenvijftig woog, wilde ik er vijftig wegen. Toen ik de vijftig bereikt had, wilde ik naar veertig. Na mijn zesde jaar kinderverzorging, was ik een pluimgewicht: ik woog nog zevenendertig kilo. Mijn beenderen staken uit mijn vel, maar ik vond mezelf mooier te dun dan te dik. Op school merkten ze eerst niets. Een klasgenoot maakte wel eens een opmerking. «Amai, jij bent mager!» Maar die lachte ik weg. Na een tijdje waarschuwde een leerkracht mijn vader. Toen een vriendin me vroeg of ik geen anorexia had, kreeg ik het koud. Ik ben naar de bibliotheek gestapt. De duizeligheid, het stoppen van mijn regels, mijn eenzame, donkere bestaan: het paste allemaal binnen het angstaanjagende beeld dat ik in de bib over anorexia nervosa vond.

Vanaf mijn vijftien jaar sloot ik me op in m'n eigen wereld. Ik verloor al mijn vrienden, was vreselijk humeurig en het enige waar ik aan dacht, was mijn gewicht. Ik ging lopen en badmintonnen om gewicht te verliezen en de fitness veranderde in bodybuilding. Alleen in mijn dagboek kon ik mijn gevoelens en frustraties kwijt. Ik moest leren hoe ik, de positieve stem in mijn hoofd, de duivel die mij influisterde dat ik te dik was, kon verdrijven. Ik wilde geholpen worden.

Van m'n achttiende tot m'n twintigste heb ik therapieën gevolgd in ziekenhuizen overal in het land. Ze waren niet allemaal even streng. Soms kon ik tijdens de vrije uurtjes in het park mijn eten weggooien, soms werd ik, opgesloten in een klein kamertje, gedwongen om te eten. Ik heb veel meisjes zien genezen door er in groep over te praten, maar ik had nood aan een vertrouwenspersoon en die vond ik niet. Ik werd radeloos toen niets hielp. Ik moest leren om heel bewust aandacht aan mezelf te besteden waardoor er maar zelden bezoek toegelaten werd. Een vriendin en een lerares hebben me nog een paar keer bezocht, maar al mijn andere vrienden had ik door mijn isolement afgeschrikt. Mijn ouders waren er altijd voor me. Zij zochten een therapeute die in anorexia nervosa gespecialiseerd was en die ik kon vertrouwen. Ze zag me als een mens, niet als een te laag gewicht. Samen legden we alle oorzaken bloot. Ik heb het nog steeds moeilijk om er over te praten omdat ik ben bang om op onbegrip te stuiten. Het is zo complex dat anderen me misschien niet geloven en dat wil ik niet.

Toen ik eenentwintig werd, ging ik op kot. Mijn gewicht steeg dat jaar van achtendertig tot bijna vijftig kilo. Ik kreeg zelfvertrouwen, omdat mijn nieuwe vrienden en klasgenoten me respecteerden. Ik kon met mijn verhaal bij hen terecht. De donkere stem in mijn hoofd is verdwenen door vriendschap en begrip. Dat is wat ik wil doorgeven aan anderen. Daarom studeer ik voor maatschappelijk werker. Ik heb zelf in instellingen gezeten en therapieën gevolgd. Soms hielp het me vooruit, dan weer niet. Nu wil ik zelf andere mensen helpen.»

Bron : <http://twiggiessis.wordpress.com/2008/03/02/de-tranen-van-barbie> .

- 1) **Is er sprake van een probleem ?**
- 2) **Wat zijn de kenmerken van een eetstoornis ?**
- 3) **Waarom wil Inge vermageren ?**
- 4) **Welke ontwikkelingsfactor is hier verantwoordelijk voor ?**
- 5) **Welk advies voor een goede omgang met leerlingen met eetstoornissen hebben jullie voor leerkrachten ?**

Neem zeker een kijkje op volgende site : <http://www.anbn.be/>

De tweeling - Tessa de Loo

De bejaarde Anna Grosalie zoekt toenadering tot de even oude Lotte Goudriaan in een kuuroord in Spa, in het Thermaal Instituut. Lotte is door het luidruchtige gedrag van de Duitse vrouw (Anna) geïrriteerd en probeert haar te mijden. Al snel blijkt dat Anna en Lotte tweelingzussen zijn, die in 1922 op zesjarige leeftijd van elkaar gescheiden werden. Ze vertellen allebei over hun verleden, waarin de Tweede Wereldoorlog centraal staat. Lotte is aanvankelijk onwillig, terwijl Anna zeer enthousiast is.

De tweeling is geboren in Keulen. Omdat hun moeder aan tbc overleden is, wonen ze bij hun vader en tante Kathe. Maar als vader ook aan tbc overlijdt, worden de zusjes van elkaar gescheiden. Lotte komt terecht bij een Nederlandse familie in het Gooi, een gezin dat nog drie dochters heeft en waarin muziek centraal staat. Anna wordt meegenomen door haar opa naar een boerderij in het Teutoburgerwoud. Ze groeit op in een slecht milieu, een milieu waaruit haar vader destijds wist te ontsnappen. De gezonde, sterke Anna wordt door haar pleeggezin als goedkope arbeidskracht gebruikt en wordt ook zo behandeld. Lotte is hieraan ontsnapt doordat ze een slechte gezondheid had. Anna wordt herhaaldelijk door haar oom en tante mishandeld. Een jonge pastoor ontfermt zich over haar en zorgt ervoor dat ze door de kinderbescherming wordt opgevangen. Later wordt ze in een nonnenschool geplaatst.

Lotte heeft veel minder problemen: ze heeft het goed bij de Nederlandse familie. Ze kan naar hartenlust zingen en geeft zelfs voorstellingen. Het is thuis meestal gezellig omdat er veel mensen over de vloer komen om te luisteren naar de zelfgebouwde geluidsinstallatie van haar 'nieuwe' vader. Haar zorgeloze leventje wordt verstoord door de huwelijksproblemen van haar pleegouders. Daarnaast krijgt haar vader een ongeluk en wordt ernstig ziek. ...

Bron : <http://www.verdec.com/hulpje/boekvers/tweeling.htm> .

- 1) Is er sprake van een probleem ?
- 2) Maak een samenvatting van het leven van Anna en van dat van Lotte.
- 3) Welke verschillen zijn er in het leven van beide vrouwen ?
- 4) Welke ontwikkelingsfactor is hier verantwoordelijk voor ?
- 5) Waarom zijn tweelingen zo interessant voor wetenschappelijk onderzoek ?